

ერა 13-იათ - გვერდი

וְאַתָּה תִּצְוֹה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כט, כ)

2'02

דברי הכתוב יובנו על פי המסופר על הגאון רבי ישראל מסלנט זצ"ל,
שפעם בא אליו אחד מתלמידיו ואמר לו: אדוני הרבו! ברצוני לנסוע גרמניה
ולהטיף להם מוסר ולהזירם בתשובה. אמר לו רבי ישראל: ועם רוסיה
כבר גמורת? אמר לו התלמיד: אתה צודק אדוני הרב. אם כן אסע לרוסיה
- אמר התלמיד. אמר לו הרב: ועם פולניה כבר גמורת? אמר לו התלמיד:
אתה צודק. המשיך הרב ואמר לו: ועם העיר שלך ראנין כבר גמורת? ואת
משפחתך כבר החזורת בתשובה? ואת עצמך כבר תיקנת?... אמר לו התלמיד:
אדוני הרב אתה צודק, והרי צרייך אני ראשית כל להחזיר בתשובה את
עצמך.

זהו שאומר כאן הכתוב: "וְאַתָּה" – בראש ובראשו ציריך האדם לתקן את עצמו ולשמש דוגמא לאחרים, ו록 לאמר מבן: "חכונה את בני ישראל" – **יבנה רשייל גנות על אחרים ולהטיף להם מוסר**, וכך שאמורו **רובינו בתלמוד** (**בבא מציעא קי**): **"קשות עצמן ואחרך קשות אחרים"** (מאת המגיד הירושלמי הרה' ג שבתי יודליך זצ'ל).

שם גמור בפוניטו בז' במלוי קרב נמלוטס בן כטוליס
קרב נמה נג' למכו צויה לאן רק מהר צהדווע
צנוקס וויל מרד זען מה צנוקס עתיזיו ומון קרבלי^{ויל}
בז' מהר יולאן אין טעל מינס בעו קודס צדער מינס
בל פלוריאן וויל צפער דצל' מהר מאס צנעה צעל זען פלאן
הן צנעה בז' נג' קות מהלט צדערין קפודוטס במלוי
קדעם נערנו נרמי ליג' בז' נמְדָן זומת ען במלוי ואילו
ויל זאלס בפלון וויל מיטיג' ילוּוּ ביעס נך דרכו וטלומו
ויל צען גוּן דהמְבָקָע יסוד ווילטן נך דרכו וויל
ויל מיטיג' פך הַמִּזְבֵּחַ בז' זען צנעה צפערין
ויל צאנט אונרטן בילק אין וויל מוכם צאנטס קפודוטס
ונדרן דאלס צנעה צהירס נסמא נפי צעה צנעד סמאנט
וואלט וויל גאנט מילוי דאס בז' אונרטן צאנטס גאנטלטן צנעה
צאנטן צען גאנט צוֹס ען נמְבָן צנעה צען שיד גאנטס
ויל צאנט וויל בז' מהר צאנטס צנעה צען צס ספניש
ויל צאנט נסמא נסמא זען צען צאנטס גאנט זען וויל
צאנטו צוֹס נמלוטן גומלי וויל צען צאנטס גאנט גאנט נמלוטס
וואלט צאנט גומלן דאס זען צאנטס גאנט זען במלוי סמאנט

שנא אמד לו כהה תורתו יט' לכה נבנ' אמד שבא לפנ' 1
שבעל פה אל שבכטב אני טאניך ושבעל פה פה אמי מאיניך גידינו
עם נגידיה יטמא קאָס אל אייב לא למד אפַּק לה אל דוא אומטל אל
אברתא ל' הבי אל לא עלי דיד אַסְמַחְדֵּעַ דעל פה מיט פַּסְמַךְ עלי'
שב בעשא נברת איד שבא לְפִי שאמַר אַל יִנְדַּי עט' שלמלטני כל
הזהורה בלהה כשאי עט' על הניל אהוה דהש' באמתה הבון שבדו בא
לעט' היל ג'יידיה אמד לו דערל מיט קרבך לא תעבד ז דיא' כל
הזהורה בלהה אונד פודושה זאו ול מיט' שֶׁבְּמַשְׂעָן בְּבָרְזָה אַד
הזהורה עט' עריש ואמד אמַר שְׁבָר שְׁמַר אַמְרֵר אַגְּלָה דְּבָרִים
אַסְמַךְ עַשְׁרַשׁ ואמד אמַר האיל לְמַר אַמְרֵר זְהַבְּנָה
ג'נְדִּי בעצמו אַד' ואונגיד בשבל שיטשומי' כהן נודל בא לְפִי שאמַר
אמד לה נידיע על מטה שיטשומי' כהן נודל דהש' באמתה הבון שבדו
אל לנע' היל ג'יידיה עט' אל לטל מעמַדְן מל' שאַל לאַל ט' שעוד מיטטס
ט' מיטטס למד מיטטס מלטס היל' וקייא' שטצע' היוז' והקרב זומת
אמד להה מוקא' הז עלי' סט נמא' אל אייר עלי' דוד מל' מיטטס ומוקן אונט ער
קל' חזרמ' בעצמו ומי' ישיאַל עזקיאַר ביט' למיטטס ומוקן אונט ער שאמט
ק'יא' לדם' בְּנֵי בְּנֵי ישָׂרֵאֵל כְּתָבֵי עַלְמָדְן הַזְּהָרָב זְמַת נֶר הַקְּלָבָה
בְּמַקְלֵי וְבְתְּמִימָלֵל עַל אַתְּתָּה כְּמָה בְּאַתְּתָּה שאמַר אל' בלט' רעד' אַנְי
הזהורה בת' נודל ולא כהיב בתרותה והוד' והקרב זומת בא' פיט' היל אל
עשות' היל ג'יידיה זל' ברכות על רחאנ' שתקברת'ו תחת' כהני' המבינה
לְבִים נְהֻנוּ שְׁלַשְׁמִים לְקָטָם אַד אַמְרֵר קְרָבָתָה לְלַעֲזָה בְּקָשָׁה לְהַדְּרָתָן
ט' העולם ענוווערטו של היל קְרָבָתָה גַּנְיָה השכינה': א'

(כו, כ) זאתה תוצאה את בני ישראל וכוי' להעלות נר תמיד. אמר כנס"י להקב"הacha מair לעולב ואתה מצואה אותנו להעלות נר תמיד. באורך נראה אור ואתה מצואה אותנו להדליק. אמר הקב"ה, חביבין עלי הנרות שמדליק אהרן יותר מאורות שבשמיים (מד"ח). ועי' בספר „שבת ומועד“ שהhaarיב לבאר בטוב טעם דעתם.

ויש לי להוסיף לדבורי דגש על ציוויו בningen המשכן נתקשה משה וברנו ע"ה ואמר הנה שמיים
ושמי שמים לא ייכללוך וכי והקב"ה ענהו שרצוינו רך שייעשו משכן מקדשים עיי"ש. ותנה בנאי

נוצטו על מלאת המשכן אחר חטא העגל ביווכח ובארו המפרשיםDKודם חטא העגל לא היה צরיך למשכן כי מלא כל הארץ בכבודו ושרתת השכינה בכל מקום כי היו מלאים בקדושה ובטהרה ולא לסייעו דעתם מעבדות ה' ושרתת השכינה בכל מנהה ישראל, אבל אחר החטא נסכלקה השכינה מהם עצמה עזמה לאמה על אמה בקדוש הקדושים ומשם ישאבו בני רוח הקודש להשפיע על מעשיהם היומיומיים בכל מקום ובכל זמן ולפי זה יש להעיר למה נכתבה ציוי בניין המשכןDKודם סיפור של חטא העגל, ואעפ"י שאין מוקדם ומאחר בחרונה בכל זה צידן לחת טעם לנאה הקדימה התורה לכחוב מצות בניין המשכן לחטא העגל שהריDKודם בזמנן.

מצותה בנין המשכן לחטא העגל שהי' קודם בזמנך.

ובבבואר ודברים גנויים קדום שיסוד היסודות של אמונהינו הוא יסוד הבחירה, ובכלל יסוד זה אין תורתה ואין מצה, אין שכר ואין עונש. ופושט הוא, וגדולת האדם הוא שוכנה ע"י בחירתו החפשית להיות עובד ה' ובזה נתורומם ממלאים שהם מוכרים להיות עושי דברו, וחפץ ה' הוא דוקא שנבנה משכן מרצוןנו ומדעתנו, ואפע"י שאנו ממשן שעמידה ליד מון השמים, כי אי אפשר לנו לבנותו רק ליה"י אלה קרווי מחומר וברצונו ובבחירה החפשית, וזה חכמת הבחירה.

ולפייך הקידמה התורה ציווי מלאכת המשכן גם קדום החטא להשמענו שיש צורן למקודש המשכן שבונם האנשים זולתי החטא שהאדם יעכוב את בוראו ויפיצ' תורתו מבלי הכהרת ובבנין' במודבר מצד ביריותם באמנותה ה' מהמת קרייתם ים סוף ומעד הר שני ה'יו. במוכרים לעבד את ה', רצונו יתברך שיעבדו גם בלא הכהרת. אלא שיש כמה אמצעים למקום ב'ה להסתיר את הכהרת הבא מגילוי שכינתו על הר שני, ובג' החטא בו שגרמו ליטול הכהרת צ"י חטא העגל, אבל בחאי שיש צורן שישירה האדם השכינה בעולם ע"י מעשיו ובחירתו והבן. ולזה הקידמה התורה פ' תרומה ותזונה צפ' "כי תשא". וגם לזה כיוון בעל המאמר שהגרות שמלך אהרן חביבים למקום יותר מהמוראות שבשמיים שהם מוכרים לעשות רצון קומו ואחרון עושה מצד בחירותו, כי זה עיקר תפארת האדם ומעלתו. ובזה יש להבין מה שבחר הקב"ה להשמייט שם של משה רבינו ע"ה מסדרה זו כדי לקיים "מחני נא וגוי" כי עיקר רצון השם שגם הר' פלוני ישתחף בהדלקת הנרות ולא דוקא החשובים מהמרומים מעם ולפייך אמר "ואתה תזכה" בלי יהוס של משה רבינו.

א) אתה הקרב אליך את אהרן אחיך מתוך בני ישראל. הוסיף כאן לשון נאה לזכור לך שמצד מעשה העגל נתרכק אהרן כמו שנפללו בכורי ישראל ומה קרבו בתפלתו כמ"ש (דברים ט.ב) ובאהרן התאנך ה' מאר להשמדיו ואתפלל גם بعد אהרן בעת ההיא. וענין הפלתו, זו שתלה משה בעצמו לאמר הלא אהוי וכשריו הוא והשמדתו כאילו נאכל חצי בשדי כדרך להתפלל על מרים, נמצא שבבעבור שקרבו משה אליו ע"כ נבחר בזכות משה ע"פ שגם הוא היה בתוך בני ישראל עובדי העגל מ"מ קרבו מתוך בני ישראל העובדים והכל בעבורך لكن נאמר אתה הקרב אליך את אהרן מתוך בני ישראל.

ד"א לכך נאמר מתוך בני ישראל, לפי שאין הנבואה שורה על נבייאי ישראל כ"א בזכות ישראל כמו שפירש"י פר' דברים על פסוק וידבר ה' אליו (ב'ג) ובא לזכור שאע"פ שהיה אהרן ראוי להרוחיקו מ"מ קרבו ה' בעבור ב' דברים האחד בעבור משה כי הוא אחיו וככבודו של אהרן הוא כבודו של משה, והשנייה הוא בזכות בני ישראל שהיו צריכין לכהן כזה עושה שלום לך נאמרו שניהם ואתה הקרב אליך, ומתחוך בני ישראל.

ולהרחבת הדברים בתייר כתוב בספר רנת יצחק להר"ג ר' אברהם יצחק סורוצקין שליט"א (רינת יצחק תניניא עמ' שיט) וזו: לפ' המבוואר שםשה ה' כהן ו록 שנית ממנה ונינתן לאהרן, נואה שע"י חטא העגל שאיבד אהרן כהונתו היה משה צריך להיות נשאר כהן אף לאחר שבעת ימי המלאים, דמהפסק והגמ' משמע שהסרת משה מן הכהונה היה תלוי בזה שאהרן נעשה כהן ואילו אהרן לא היה נעשה כהן היה משה נשאר כהן, ונמצא א"כ שע"י תפילה משה לקרב אהרן לכהונה איבד משה את כהונתו, ולכן כתיב יזאתה הקרב אליך' במקומן וחתתין, דע"י תפילהך וקירוב אהרן לכהונה, הוא משמש מחתתין, עכ"ה.

ה' הרי מבוואר מכל זה גודל החיבבה והאהבה שהיא למשה רבינו ע"ה כלפי אהרן אחיו, שבע' אדם רגיל במצב כזה היה אומר בלבו, הרי באמת מלכתחילה הכהונה שייכת לו, ורק שמחמת סיבה מסוימת איבדתי אותה לאחיו, וא"כ עתה כאשר שוב איבד אותה אחיו והוא חוררת אליו, מה לאי להתפלל על אחיו שהישיאר אצלו, אולם לא כן משה רבינו ע"ה, שלא היה בעל חמלה וקנאה אלא שמה בחלקו והתפלל על אהרן שלא תלקח הכהונה ממנו. ולכן לא הוזכר שמו בפרשה זו, להורות כי כל כך ביטל משה רבינו ע"ה את עצמו, ואת כל רצונונין ע"ד שגונת בעניין עצמו כמו שאנו, ורק דאג והתפלל בכל לבו ונפשו על אהרן אחיו שייכת הוא לכהונה.

וזה לימוד גדול בין אדם לחבריו, שלא להיות בעל קנאה ו חמלה, 11 אלא להיות שמח בחלוקתו, שהרי הכל מתנת אלקים הוא.

) אולם יש עוד נקודה חשובה שיש לזכור מעין זה. דהנה כתוב הטרו בפירושו על התורה ב' טעמיים למה נשפט שמו של משה ובניו ע"ה מפרשנו זו, ז"ל:

לא הזכיר כאן משה בשם בכל הסדר, מה שאין כן בכל התורה שמשעה שנולד משה אין סדר עד משנה תורה שלא הזכיר משה בה, ולמה לא מזכר בכל הסדר את שמו, על שם שאמר (שמות ל'ב, לב) מהני נא מספרך. כי כללת חכם אפילו על תנאי היא באה. ויש מפרשימים לפי שרצה לצות על עניין הבגדים לאחנן, ומזה היה עתיד להיות כהן גדול (זבחים ק'ב) והיה לו עגמת נפש להזכירו אצל הבגדים שהיו ראויים לו ונלקחו ממנו, עכ"ל.

) ויש לזכור מזה מוסר השכל נורא, שאף שם היה רבני ע"ה מצדיו הוא, היה בטל לגמרי בתכילת הביטול והיה שמח ומאושר בזה שאחנן נתמנה לכהן, ואך התפלל על כן. עכ"ז התורה מצידה מתיחסת ברגשות העירות לנושא זה, ולא הזכירה שמו אצל הכהונה מפני כבודו. וזה ל'ימוד גודל במדה ארכיכים אנו להנימם בגישם לפני חבירינו שלא להזכיר בפניהם דבר שיכל לגרום להם צער כל דהו, אפילו כאשר אנו יודעים, או סבורים שיזדעים, שהוא לא יפגע וייעלב, וכענין מה שמצוינו במדרש חז"ל (הובא ברש"י שמוטות י"ח, ט) היינו דאמרי אנשי גיורא עד עשרה דרי לא תבז'

(9)

ארמה באפייה.

יעשית בגדים קדש | כי, להבנין קדושה בכל קומתו של יהודי ולטהר את כל האברים וכל חלקו הגוף. ודור"ז באמת ממשמות הפסוק לקדשו להבנו לי, לקדושה יתרה, שאין הם מכפרים על חטאיהם בפועל אלא מקדשים ומטהרין את כל אבריו של יהודי. ע"ד שב"י בעשרות הדרשות שנאמרו לכל כלל יהודים אחד משישראל תרצה, לא תונגב ובבו, ותתני לך אחד משישראל לעירכו ומודרגתו, אך אצל אנשי מעלה הגודלים ביותר שיק פגש שבדקה מן הדקה הוא נוגע לא הרצת ולא תנגב.

) ועפ"ז יל"ב את סדר הפרשה, כאמור שכל חלקו ופרטיו המשכנן היו מאירים ומטהרין יהודי בכל עניינו, ובקבינה התורה בפרשנותו את עניין המנורה, שאור המנורה התדריך אור בכל ישראל, כדאיתא בספה"ק שאור המנורה הוא מאור הגנו, אור האלקות שברא הקב"ה ביום ראשון וגנו לצדיקים לעתיד לבא, שהאור הזה נתגלה באור המנורה והיה מכך ומאור נשמת יהודי. והוא בח"י אוור הנשמה להאריך נשמת יהודי. לאחר פרשת המנורה כתבה התורה את עניין בגדים הכהונה, כאמור שהבגדים היו

מטהרין את כל חלקו הגוף, דਸמונת בגדים הכהונה מקיים את כל חלקו הגוף, והם היו מתחדירים קדושה וטהרה יתרה באבריו של יהודי, לטהר כל אבר מאבריו מכל הפגמים השיכיים לאותו אבר. וכן נסמכו פרשת המנורה ופרשנות בגדים הכהונה לפשרותן, שענין כולם הוא לכפר לישראל ולטהרם מכל הפגמים, המנורה האירה את הנשמה ובגדים הכהונה טיהרו את אבריו הגוף להיות קדש קדשים, והקרבנות שהו במאחזר (במד"ר פ"א) תמיד על שחר מכפר על עבירות של לילה ותמיד של בין העerbאים מכפר על עבירות של יום.

(10)

ועשית בגדים קדש לאחנן אתיך וגוי לקדשו לכלתנו לי. אמרו חז"ל (ערכין טז. וברש"ז שם) למה נסמכה פרשת קרבנות לפרש בגדים הכהונה, לומר לך מה קרבנות מכפרין אף בגדים הכהונה מכפרין, כתנות מכפרת על שפיכות דמים, מכנסים מכפרים על גילוי עריות, מ贛תת מכפרת על גסי הרות, אבנת מכפר על הרהור הלב, אפוד מכפר על ע"ז, וכיין מכפר על עוזות מצח וכוכו. ולכארוה ע"ד שבאו למה נסמכה פרשת קרבנות לפרש בגדים הכהונה ראוי לבאר גם למה נסמכה פרשת המנורה לפני פרשת בגדים הכהונה. כן צ"ב דלפי מה שעהלה בדבריו חז"ל אלו בגדים הכהונה מכפרים על הענינים התמורים ביתר, ואך על ע"ז ג"ע ושפ"ד העבירות התמורים שבתורה, ובפסקו ועשית בגדים קדש לאחנן אתיך לקדשו להבנו לי, משמע שעוני בגדים הכהונה לקדושה יתירה.

ויל ע"פ מש"כ בתום' (ערכין טז. ד"ה הא דאהנו) דהא בגדים הכהונה מכפרים על שפיכות דמים לא בחרג ממש אלא שבלבון פניו הבירוי ברבים, יער"ש, נהיגן שעיקר הכפרה של בגדים הכהונה אינה בעבירות בפועל, כי אם על דרך גסות הרוח והרהור הלב ועוזות המצח שם ענייני מדות, ועוד"ז גם בעבירות התמורים, היינו הפגמים בענייני מדות שבדקה מן הדקה הם פגם בע"ז או בג"ע או בשפ"ד. ולזה היה בגדים הכהונה, בגדים קדש לקדשו להבנו

לדעת רשות

לדעת הרמב"ן

ללא ידעתי וכן למה עשה הרוב הפעטנים לעצם,
פעטן בין שני ומנוגים, כי אם כן לא היו הומנו
משמשן כלום, ואם לנו. להה הוא עשיין כרונטינ
חלילים, עשם נסמן תפורי הוב. עוד, שהיה ציריך הכתב
לבוטר בכמה יתלה הפעטנים, ואם יעשה בזום טבאות
הלהלות בהן. אבל אם בתוכם במא, כי הומנו גולדים
עשנויות נפץ ומנוגים פטנין שלא פתחו קידם.
הפעטנים טמותם בזום וויאים מתוכו. ולא פיש הכתב
מנוגין. אבל ברוחינו אמרו שהו שבעית' ושנין זון, ובזה
שבעית' ושנין ענבלין, וותלה שלשים וששה מצד אחד,
שלשים וששה מצד אחר. כדאיתא בזובחים בפרק המזבח

11

pe 12

...ומה שאמר למעלה ונשמע קולו בבראו אל הקדש ולא ימות... והוא על דעתם כייאור למוצאות הפעמים כי מפני שאין בהם צורך לבבישת ואינו דבר הנכבדים לעשות ³⁸ להעתם כו' יכול אמר כי צורה בהם עצבור שיטמע קולו בקדש ³⁹, יכנס לפני אדונינו כאלו בראשות...

(לה) ונשמעו קולו בבראו אל הקדש. קולו של אחרון,^{၃၁} כי בבראו אל הקדש בלבישת שמונה בגדים בטכסי הוה ישמע קולו ותהייה תפלוו מקובלתה, וככלול עוד קולו קול המועל בהצעשת הפעמוניות, והיה זה מדרך המוסר^{၃၂} ולמדת תורה דרך ארץ לאדם הרוצה להכנס לפניו המלך שיתיה מקיש בפתח ההיכל תחלה כדי שלא יכנס פהאום. מלכותה דארעא צעין מלכותה דרכיעא^{၃၃}, כי כל הבא בהיכל המלך פתאום^{၃၄} הרי זה החיב מיתה בטכסי המלכות, כענין שכותב במלך אחשורוש: אשר לא יקרא אהת דתו להמית^{၃၅}, עדן לטעם המלכות, ברי שידע הרבר שבתנו הנ góל רזהה להכונס זאצ'פ' שהכל גליו וידיעו אצל השכינה, גם אצל המלאכים משרתי הקדש אשר לפניהו ודבר לא ייחד גם מהם^{၃၆}, טעם נזכר היה כדין שלא יגעוו בו מן המלאכים הקדושים אשר לפניו אילו היה בכנס פהאום, ולא היה עניין העמוניות לחדש הזרעה לשכינה ולא למלאכים אשר שם. אבל העניין מוכרת בכלל חועלויות גדולות כי היא אורה למלאים שיפנו מוקום לאורהו של מלך לכבד המלך כדי שיוכל להכנס ולעבדו ביהו. ועוד שלא יזוק הכהן בבראו שם פתאום. עם הסימן הזה יתינו נדחים מפנוי ומפניו לו מקום לעבד המלך, ובצתו גם כן הייתה סימן הקריאת כלו הכהן קורא אותו שישבו לשורת לפניו כבראשונה כי כבר בלה עבדתו והוא יוציא. ואמר ראל ימות, להורות שאם יבא שם מבלי שישמע קולו ויכנס פתאום יכוות כי המשרתים אשר שם סביב השכינה יגעו בו וב模范 דרשו בירושלמי במסכת יומא^{၃၇}: וכל אדם לא יהיה באחד מועד^{၃၈}, אפיו אותו שכותב בהם: ודמות פניהם פבי אדם^{၃၉}, לא יהיה באחד מועד. ועל כן נצotta הכהן שישמע קול בעפומוני. וכענין שנאמר: אשר יהוד נמתיק סוד בית אללים נחלה ברברג^{၄၀}. וסבירו הקריאת גונטילת רשות זה היה בכל ימות השנה*, וחוו שאמיר: ונשמע קולו בבראו אל הקדש, ולא לפני ולפניהם, מפני שלפניהם לא היה ذיך השמעת קול ולא היה נכנס שם בגין זהב לא בברגו לבן בלבד וכן היה מעלהם של ישראל שחכון הגדול היה נכנס לפני ולפניהם ביום הכהורים באל ספטמו השריאת ובלא גנטילת רשות.

כט

۲۷

287771 (13)

וְיַעֲשֵׂה לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל - There I will arrange meetings with the children of Israel. Usually a rendezvous involves just two individuals. The verse says, Will two walk together unless they agreed? (Am. 3:3). The prophet speaks there of a rendezvous between two, while here millions are involved in the rendezvous!

Actually, in fact, originally it was between two, between Hakadosh Baruch Hu and Moses in the Ohel Mo'ed. Later, when Hakadosh Baruch Hu commanded the Jews to make a pilgrimage to Jerusalem three times a year, the rendezvous expanded to include multitudes. At that point, the Torah introduced a new concept of rendezvous, or נסחן: one between the Almighty and enormous numbers of people. It can still be called a rendezvous because the Knesses Yisrael appears here as an individual.

Knesses Yisrael is not just a conglomeration, a crowd, a horde of many people. There could be no rendezvous between a multitude and an individual. A rendezvous involves the element of confidentiality, of privacy, something which cannot take place in the presence of many people. Hakadosh Baruch Hu only agreed to a rendezvous with the Knesses Yisrael as an individual, as my sister, [my] bride (Song 4:9). נסחן means an appointment, a rendezvous, when two people agree to meet in a certain place. The נסחן was the Tent of Meeting, the place for an appointment or rendezvous with Hakadosh Baruch Hu.

The Mishkan was the place of meeting between Hakadosh Baruch Hu and Moses. The verse says, I will arrange My meetings with you there, and I will speak with you from atop the ark cover from between the two cherubim that are upon the Ark of the Testimony (25:22), and the Tent of Meeting, where I will arrange meetings with you (30:36). Hakadosh Baruch Hu also met with the Knesses Yisrael as a whole in the Beis Hamikdash. Klal Yisrael were able to rise to the level of spiritual greatness that ensues when Hakadosh Baruch Hu bestows His Presence upon a person. Even a plain Jew, a tailor or a shoemaker, can achieve this distinction, this promise that was given to every Jew.

A Jew is someone who has a rendezvous from time to time with Hakadosh Baruch Hu. The Jew will never delay this rendezvous. He will never break this rendezvous. He will never postpone this rendezvous. A Jew never says, "It is cold today, I would rather put on tefillin tomorrow." Judaism itself is a rendezvous. The Lord is R righteous.

ג'ם חרבונא זכו לטוב

כבלת יקרה הייתה בידיו של הגאון רבי חיים מוואלויזין, שלא טעם מאומה, לא דבר מאכל ולא משקה, אלא אם כן נמצא אדם לידיו שייענה אמן על ברכתו.

פעם אחת, כאשר שקד רבי חיים על תלמידו באישון ליל, חש לפתח צימאון חזק. מחד גיסא לא דצה רבי חיים להעיר את בני ביתו, ומайдין גיסא לא דצה לטעום מאומה כי אין מי שייענה אמן על ברכתו. כך התענה רבי חיים שעיה ארכונה עד שלפתחו נשמעה נקישה חרישית בדלת הבית. דמייד רבי חיים, פתח את הדלת, ומלול עמד בחור אחד מבני הישיבה.

יסלח לי מךן ראש הישיבה - אמר הבוחר - אלום ראיתי אוור בבית ובקשה לדבר עם הרוב מעט בלימוד. אלום אם תרצה לי אברך קודם בבקשה - ענה רבי חיים בשמחה - אלום אם תרצה לי אברך קודם בנווכחותך ואשתה מעט מים.

ברך הרוב והבחור ענה אחורי אמן, ולאחר מכן שוחחו מעט והבחור פנה והלך לדרך. למחרת היום פגש רבי חיים באותו בחור והודה לו נרגשות על שבא אל ביתו אמש.

כבוד ראש הישיבה - ענה הבוחר במובנה - כלל לא באתי אל בית הרוב אמש, ובכלל לא שהייתי בין כותלי הישיבה...

הבין רבי חיים כי מן השמים ראו אותו בעטרו ושלחו אליו את אליהו הנביא בדמותו בחור. אמנם מזו כיבד רבי חיים מאד את אותו בחור ב亞ומו: אם אליהו הנביא בחר לבוא בדמותו אין זאת כי בעל מדרגה גבוהה הוא...

על פי זה יבוא מה שכתוב מגילת אסתר: "ג'ם חרבונא זכו לטוב", ובמדרשו נאמר כי חרבונא היה אחד מסרטי המלך ובא אליהו הנביא

בדמותו ויעז מלך לתלות את המכ...

ולכזורה קשה, אם אכן היה זה אליהו הנביא מדוע יש לזכור טוב את

חרבונא?

אלא אם אליהו הנביא בחר לבוא בדמותו אין זאת כי בעל מעלה הוא

(14)

ה'ו'לטן
ה'ר'ן

(16)

21

(15)

ה'ר'ן
ה'ר'ן

(13)